

İmalat, sert iniş yolunda!

Parasal sıkışmanın etkileri iç ve dış talepteki daralmayla birleşince, **sanayideki** üretim kayıpları derinleşti. Reel sektör beklentileri de iyimserlikten uzaklaşıyor

Sanayi üretimine ilişkin son veriler, daralmanın hız kazandığına işaret ediyor. İmalat **sanayi** kapasite kullanım oranı ağustosta son 16 ayın en düşük seviyesine inerken, alt sektörler itibarıyla en sert düşüşlerin otomotiv ve kimya gibi ihracatın lokomotif sektörlerinde yaşanması dikkat çekti. Yavaşlama paralelinde yatırım malları

üretimi ile ara malı ithalatında da düşüşler yaşanıyor. **İSO Türkiye** İmalat PMI, temmuzda üst üste beşinci ay azalarak 47,2 seviyesine geriledi ve ekonomik faaliyetlerdeki dramatik daralmaya işaret etti. Yeni siparişlerdeki daralma 20 ayın, çalışan sayısındaki düşüş de 21 ayın en yüksek hızında ölçüldü. **MERVE YİĞİTCAN/03**

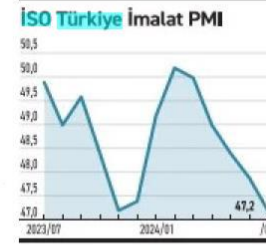
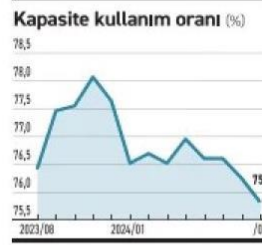
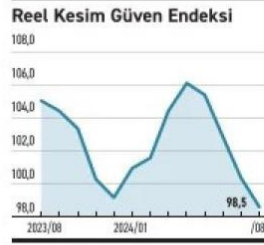
Beklentiler negatif

Ağustos ayı Reel Kesim Güven Endeksi de aşağı yönlü beklentilerin güçlendiğini ortaya koydu. 20 ayın en düşüğüne gerileyen endeks, son 3 ayda üretim hacmi ile ihracat, iç pazar ve toplam siparişlerin yıllık bazda gerilediğine, gelecek 3 ayda da geriye gideceği beklentisinin güçlendiğine işaret etti. İstihdam beklentisi de daralma yönünde...

Sanayide 'susuz yaz'

Para politikasında sıkılaştırma ve iç talebin yavaşlatılmasına yönelik adımlar, yaz döneminde üretimi iyice baskıladı. Ağustosta kapasite kullanım oranı yüzde 75,4'e kadar inerken, İSO İmalat PMI temmuzda 47,2 seviyesine geriledi. Üretimde yavaşlayan çarklar nedeniyle ara mali ithalatı da ocak-haziranda yüzde 14,5 düştü; tüketim mallarında ise ithalat artışı yüzde 20'ye dayandı. İmalatçılar gelecek 3 aya ilişkin karamsar.

MERVE YİĞİTCAN - İSTANBUL

Enflasyonla mücadele kapsamında para politikasında sıkılaştırma, iç talebin soğutulması, yanı sıra 2 yılı aşkın süredir devam eden finansman sorunları **sanayinin** üzerine kabus gibi çöktü. Son veriler üretimde çarkların yaz döneminde iyice yavaşladığına işaret ederken, üreticilerin gelecek aylara yönelik beklentilerinin ise oldukça karamsar olduğunu ortaya koyuyor. Merkez Bankası tarafından açıklanan verilere göre, İmalat **Sanayi** Kapasite Kullanım Oranı ağustosta son 16 ayın en düşük seviyesine inerek yüzde 75,4 olarak ölçüldü. Alt sektörlerde bakıldığında kapasite kullanımında en sert düşüş motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatında oldu. Bu sektörde bir önceki ay yüzde 77,8 olan oran ağustosta yüzde 68,5 olarak ölçüldü. Bu oran Türkiye'nin ihracat lideri olan sektörde Ağustos 2021'den bu yana gerçekleşen en düşük kapasite kullanım oranı olarak dikkat çekti.

Üretim hacimleri azalıyor

Üretimdeki yavaşlamaya ilişkin en ciddi işaret fişeği ise **İSO Türkiye** İmalat PMI verileri... Haziran ayında 47,9 olan manşet PMI, temmuzda üst üste beşinci ay azalarak 47,2 seviyesine geriledi ve sektörün faaliyet koşullarında belirgin bir yavaşlamaya işaret

■ Üretim yavaşlıyor, 'tüketime' devam

TÜİK tarafından açıklanan Sanayi Üretim Endeksi'ne göre, haziranda **sanayi** üretimi yüzde 4,7 gerileyerek sert daraldı. Bu daralma deprem felaketinin yaşandığı Şubat 2023'teki yüzde 8,8'den sonraki en yüksek seviyedeki düşüş olarak öne çıktı. Alt sektörlerde bakıldığında ise imalattaki daralma haziranda yüzde 7'ye dayandı. Öte yandan üretim faaliyetlerindeki yavaşlama ara mali ithalatının da düşmesine yol açarken, tüketim

malları ithalatındaki istahın hala devam ediyor olması **endişelendiriyor**. TÜİK'in dış ticaret istatistiklerine göre, yılın ilk yarısında ara mali ithalatı yüzde 14,5 düşerken, bu kalemin toplam ithalattaki payı geçen yılın aynı dönemindeki yüzde 74,9 seviyesinden yüzde 70'e geriledi. Bu dönemde tüketim malları ithalatı ise yüzde 19,8 artışla 25,8 milyar doları aştı. Yılın ilk 6 ayında tüketim malları ithalatının toplam ithalattan aldığı pay da yüzde 11,7'den yüzde 19,8'e ulaştı.

etti. Yeni alınan siparişlerde, Kasım 2023 ile aynı oranda olmak üzere son 20 aylık dönemin en sert düşüşü kaydedildi, son dokuz ayda ilk kez olmak üzere, takip edilen on sektörün tamamında yavaşlama gösterdi. Yeni siparişlerdeki yavaşlamayla birlikte istihdam seviyeleri de düşüş gösterdi. Çalışan sayısındaki düşüş, son 21 ayın en yüksek hızında ölçülürken, çalışan sayısında en hızlı azalış giyim ve deri ürünleri sektöründe gerçekleşti. İmalatçılar talep koşullarındaki zayıflığa bağlı olarak girdi alımlarını da azalttı. Satın alma faaliyetleri tüm sektörlerde düşüş gösterirken, en keskin yavaşlama metalik olmayan mineral ürünlerde görüldü.

Ekonomi beklentisinde karamsarlık arttı

Merkez Bankası tarafından açıklanan Reel Kesim Güven Endeksi de gelecek döneme ilişkin beklentilerin aşağı yönlü olmaya devam ettiğini ortaya koyuyor. İmalat **sanayinde** faaliyet gösteren firmaları kapsayan endeks ağustosta bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak 98 seviyesinde gerçekleşti. Son 20 ayın en düşük seviyesine inen endeks, son 3 ayda üretim hacmi ile ihracat, iç pazar ve toplam siparişlerin yıllık bazda gerilediğini, gelecek 3 ayda da geriye gideceği beklentisinin kuvvetli olduğunu gösterdi. Beklenti istihdamın da gelecek üç ayda geriye gideceği yönünde.